

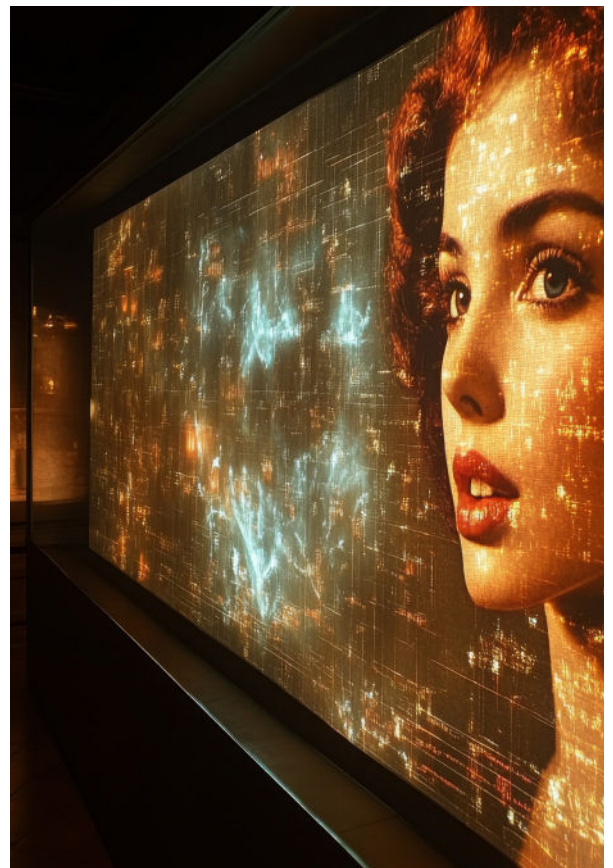
Whitepaper

Het realiseren van een e-depot voor lokale gemeenten

Gemeenten genereren en bewaren steeds meer digitale informatie. Van beleidsdocumenten en vergunningen tot beeld- en geluidsmateriaal: alles moet duurzaam en veilig worden opgeslagen, zonder verlies van integriteit of toegankelijkheid. Een e-depot speelt hierbij een cruciale rol. Deze whitepaper bespreekt wat een e-depot is, het belang ervan, de huidige situatie, de uitdagingen bij implementatie en introduceert een potentiële oplossing voor langdurige archivering zonder risico op dataverlies of ongewenste wijzigingen.

Wat is een e-depot en waarom is het belangrijk?

Een e-depot is een digitale archiefvoorziening die is ontworpen voor het duurzaam opslaan, beheren en toegankelijk maken van digitale informatie. Het omvat niet alleen de technische infrastructuur, maar ook het geheel van organisatie, beleid, processen, procedures, financieel beheer, personeel, databeheer en databeveiliging. Het doel is om de integriteit en authenticiteit van digitale archiefbescheiden te waarborgen, zodat deze ook op de lange termijn raadpleegbaar en betrouwbaar blijven. Zelfs als bestandstypen in de toekomst niet meer ondersteund worden, zorgt een goed ingericht e-depot ervoor dat digitale archiefbescheiden toegankelijk blijven door middel van bestandsconversie, emulatie of andere duurzame conserveringsstrategieën.

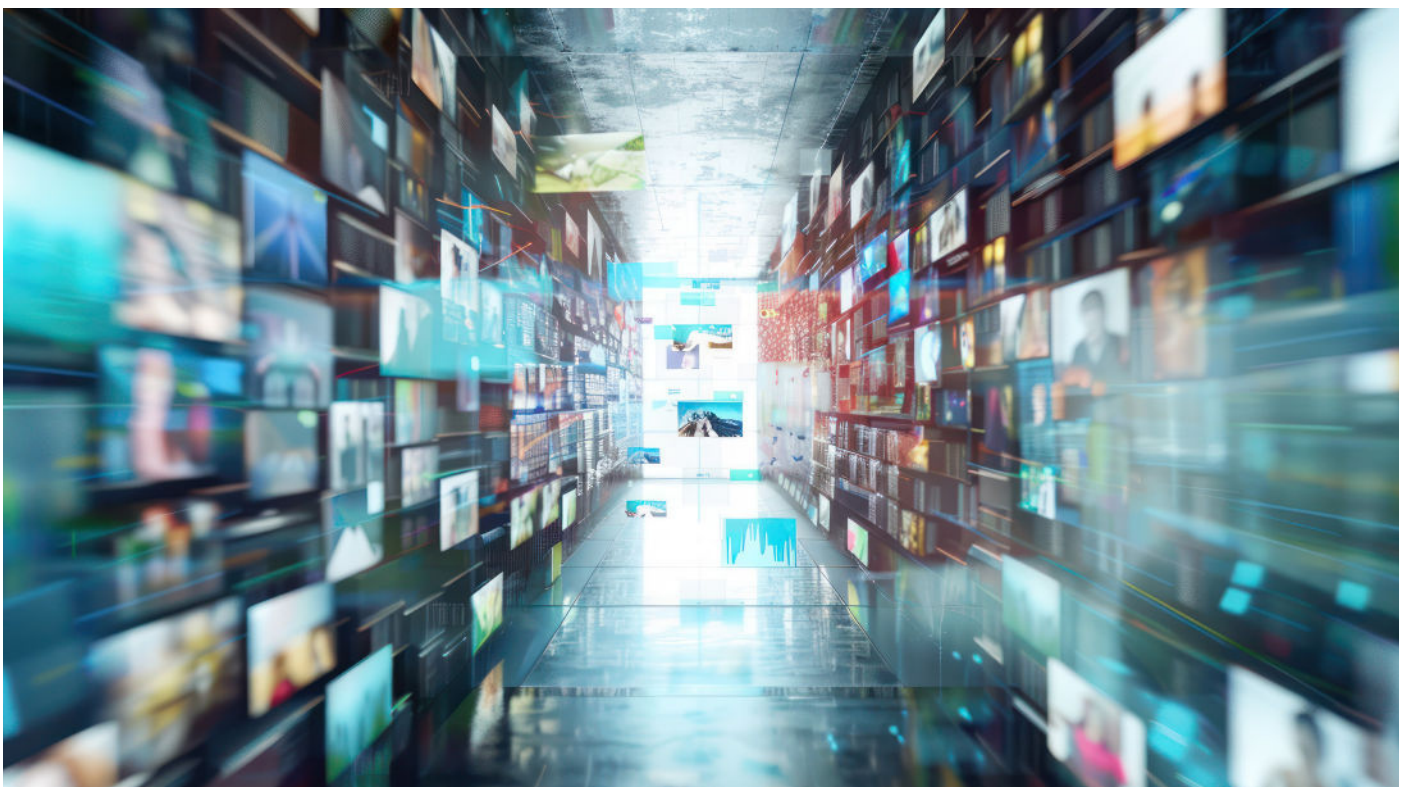
Het belang van een e-depot voor gemeenten is veelzijdig.

Wettelijke verplichting: Volgens de Archiefwet 1995 zijn overheidsorganen verplicht om hun archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Dit geldt ook voor digitale documenten. Op 18 februari 2025 is de nieuwe Archiefwet 20xx aangenomen, deze zal de Archiefwet 1995 vervangen in de nabije toekomst. Deze nieuwe Archiefwet 20xx moderniseert de regels en zorgt ervoor dat digitale informatiebeheer beter geregeld is. Zo wordt de termijn voor overbrenging van archiefbescheiden naar een openbare archiefinstelling verkort van 20 naar 10 jaar. Dit betekent dat belangrijke overheidsinformatie sneller wordt overgedragen aan een officiële bewaarplaats, waar deze veilig wordt gearchiveerd en beter toegankelijk wordt voor het publiek.

Beveiliging en integriteit: Een e-depot beschermt digitale informatie tegen verlies, beschadiging en ongeautoriseerde wijzigingen, waardoor de betrouwbaarheid en authenticiteit van documenten gewaarborgd blijven.

Toegankelijkheid: Door digitale archieven centraal en gestructureerd op te slaan, wordt de vindbaarheid en raadpleegbaarheid voor zowel interne als externe belanghebbenden verbeterd.

In een e-depot worden uiteenlopende documenten opgeslagen, variërend van bouwvergunningen en digitale dossiers met bouwplannen tot opnames en (video-) notulen van raadsvergaderingen en andere bijeenkomsten. Ook gemeentelijke websites en webpagina's kunnen in een e-depot worden gearchiveerd, zodat oude versies beschikbaar blijven. Daarnaast biedt het ruimte voor beeld- en geluidsmateriaal, zoals foto's, video's en audiobestanden die van belang zijn voor de gemeente.

Huidige situatie

Het Nationaal Archief heeft een e-depot ontwikkeld voor rijksorganisaties die landelijk opereren. Voor decentrale overheden, zoals gemeenten, zijn regionale archiefinstellingen verantwoordelijk voor het beheer van digitale archieven. Echter, niet alle regionale archieven beschikken over een eigen e-depotvoorziening voor gemeenten. Bovendien heeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) aangegeven dat regionale historische centra vanaf 1 januari 2024 geen gebruik meer kunnen maken van het e-depot van het Nationaal Archief. Dit betekent dat deze centra en de aangesloten gemeenten zelf moeten voorzien in een oplossing voor hun digitale archieven.

Foto: Nationaal Archief

Uitdagingen bij het implementeren van een e-depot

Gemeenten die een e-depot willen realiseren, staan voor **technische, organisatorische en financiële uitdagingen**.

Een van de grootste obstakels is de **technische complexiteit**. Het vereist een geavanceerde infrastructuur die grote hoeveelheden digitale informatie veilig opslaat en toegankelijk houdt. Dit vraagt om specialistische kennis en robuuste voorzieningen om gegevens duurzaam te bewaren en te beschermen tegen fouten.

Daarnaast vormen **kosten** een belangrijke drempel. De investering in hardware, software en beveiliging kan aanzienlijk zijn. Naast de aanschaf moeten ook implementatie, onderhoud en training van personeel worden gefinancierd, wat extra tijd en middelen vergt.

Standaardisatie is een andere uitdaging. Gemeenten werken met verschillende bestandsformaten en metadata-structuren, wat de interoperabiliteit en toekomstige toegankelijkheid kan bemoeilijken. Voldoen aan vastgestelde normen is cruciaal om informatie duurzaam en raadpleegbaar te houden.

Tot slot spelen **beveiliging en integriteit** een sleutelrol. Gemeentelijke archieven bevatten vertrouwelijke gegevens die beschermd moeten worden tegen cyberdreigingen, ongeautoriseerde toegang en menselijke fouten. Zonder betrouwbare opslag en adequate beveiligingsmaatregelen lopen gemeenten het risico dat archiefstukken onbruikbaar of onbetrouwbaar worden, met gevolgen voor verantwoording en historische documentatie.

Toekomstbestendige oplossingen voor e-depots

Voor de opslag van digitale archieven in een e-depot is het van cruciaal belang dat de gekozen technologie zowel duurzaamheid als integriteit garandeert. Het juiste systeem moet niet alleen in staat zijn om grote hoeveelheden data veilig en langdurig op te slaan, maar ook de authenticiteit van de documenten waarborgen. Dit is van bijzonder belang voor overheidsarchieven, waar de juridische waarde en toegang tot documenten essentieel zijn voor verantwoording en transparantie.

Traditioneel worden **Silent Cubes** van FAST LTA ingezet voor archiveringsdoeleinden in e-depots, vanwege hun unieke **hardwarematige WORM-functionaliteit** (Write Once, Read Many). Deze technologie zorgt ervoor dat eenmaal opgeslagen gegevens niet meer gewijzigd of verwijderd kunnen worden, wat van vitaal belang is voor het waarborgen van de integriteit van documenten met lange of permanente bewaartermijnen.

Gezien de aard van e-depots, waar alleen documenten met een lange bewaartermijn of permanente bewaarstatus worden opgeslagen, maakt de onveranderlijkheid van Silent Cubes het de ideale oplossing. Naast de WORM-functionaliteit biedt het systeem geavanceerde foutcorrectie (**Digital Audit**) en viervoudig **redundante opslag**, wat het risico op dataverlies of beschadiging minimaliseert. Vier van de twaalf harde schijven in de Cube mogen uitvallen zonder dat er dataverlies plaatsvindt. Dit garandeert dat belangrijke archiefstukken veilig worden bewaard, zelfs in het geval van hardwarestoringen of andere onvoorziene problemen. Bovendien heeft de Silent Cube een **minimale levensduur van 10 jaar**, wat gemeenten verzekert van een langdurige en duurzame oplossing.

Tegelijkertijd zien we dat veel e-depotsoftware, standaard **S3-opslag** als doelplatform hanteert. Dit komt doordat S3 wordt beschouwd als een 'open standaard' en door veel organisaties als de voorkeursmethode wordt gezien voor de opslag van digitale archieven. Om deze reden biedt FAST LTA met **Silent Bricks** een **S3-compatibele oplossing**, waarmee gemeenten flexibel blijven in hun keuze van e-depotsoftware. Dit maakt het mogelijk om digitale archieven veilig en efficiënt op te slaan binnen een vertrouwde infrastructuur, zonder concessies te doen aan compliance en duurzaamheid.

Naast S3-compatibiliteit bieden Silent Bricks extra voordelen die cruciaal zijn voor langdurige archivering. Dankzij zijn modulaire opbouw schaaft het systeem eenvoudig mee met de groei van het e-depot. De **unieke disk-mix** voorkomt dat te veel identieke schijven in één Brick zitten, waardoor het risico op simultane uitval drastisch wordt verlaagd en data-integriteit significant wordt verhoogd. Met een **minimale levensduur van 10 jaar** bieden Silent Bricks een toekomstbestendige en robuuste oplossing voor e-depots.

Hoewel **SMB/CIFS** en **NFS** eveneens open standaarden zijn en breed worden ondersteund, wordt dit in de markt vaak als vanzelfsprekend beschouwd. Door de toevoeging van S3-ondersteuning op Silent Bricks biedt FAST LTA een opslagoplossing die niet alleen voldoet aan de technische vereisten van moderne e-depotsoftware, maar ook de veiligheid, duurzaamheid en schaalbaarheid biedt die essentieel zijn voor langdurige archivering. Dit maakt Silent Bricks tot een toekomstbestendige keuze voor gemeenten die een flexibel en veilig e-depot willen realiseren.

Conclusie

Het wegvallen van het Nationaal Archief als centrale oplossing dwingt gemeenten en regionale archiefinstellingen om zelf te voorzien in een e-depot voor de duurzame opslag van overheidsinformatie. Dit brengt technische en organisatorische uitdagingen met zich mee, zoals het waarborgen van data-integriteit, beveiliging en compatibiliteit met moderne e-depotsoftware. Een toekomstbestendig e-depot vereist een opslagoplossing die zowel de authenticiteit als de toegankelijkheid van digitale archieven op lange termijn garandeert.

Silent Cubes bieden maximale bescherming tegen dataverlies en ongewenste wijzigingen, ideaal voor documenten met een lange of permanente bewaartermijn. Tegelijkertijd bieden Silent Bricks een S3-compatibele opslagoplossing, waardoor gemeenten flexibel blijven in hun keuze van e-depotsoftware. Door te kiezen voor een betrouwbare en schaalbare archiveringsoplossing, zoals Silent Cubes of Silent Bricks met S3-ondersteuning, verzekeren gemeenten zich van een veilige, compliant en toekomstbestendige opslag van hun digitale erfgoed.

Foto: Collectie Overijssel

Wist je dat:

De systemen van FAST LTA al jarenlang worden gebruikt in erfgoed archieven van historische centra zoals [Collectie Overijssel](#), [Leeuwarden](#) en [Noord-Hollands archief](#)?